

Helt skæve fødselsprognoser giver dyrere børn

TEMAANALYSE

Babyboomet er udeblevet, og langt de fleste kommuner har nu færre børn end for 15 år siden. Men udgifterne til dagtilbud og skoler falder ikke tilsvarende.

Helt skæve fødselsprognoser giver dyrere børn

I 80 ud af Danmarks 98 kommuner er antallet af børn faldet siden 2007. Fænomenet har betydelige økonomiske og operationelle konsekvenser for kommunernes budgettering og serviceudbud. Faldet i antallet af børn fører til en ubalance i kommunernes serviceudbud, da skoler og daginstitutioner stadig skal opretholdes og finansieres, selvom antallet af børn falder. Det leder til højere omkostninger pr. barn i skole eller institution.

Hovedpointer fra undersøgelsen

- I 80 ud af Danmarks 98 kommuner er antallet af børn faldet siden 2007.
- Manglende tilpasning til et faldende antal børn fører til ineffektiv anvendelse af ressourcer, idet faste omkostninger som lokaler og personale forbliver, selvom der er færre børn at fordele udgifterne på.

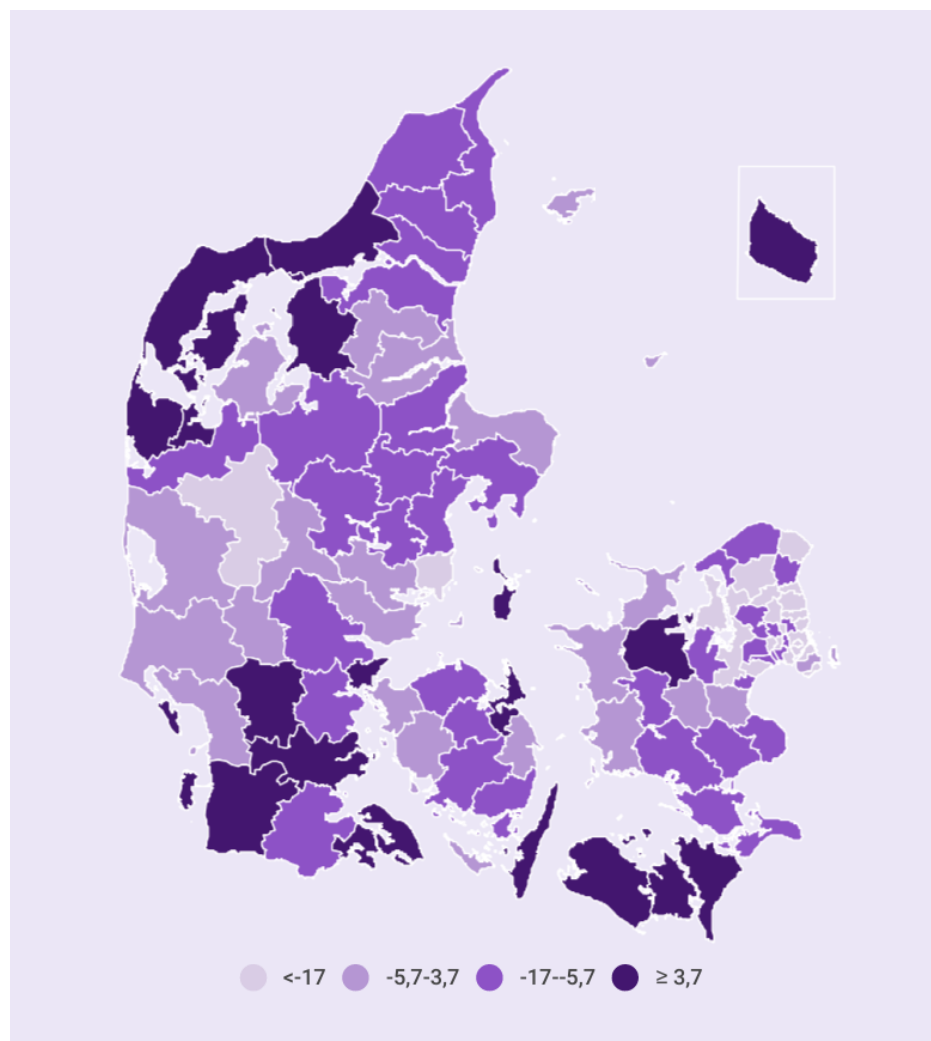
Store geografiske forskelle mellem kommunerne

Trods forventninger om det modsatte falder fødselstallet, og det skaber et økonomisk dilemma. De offentlige udgifter til børnepasning og skolevæsen er nemlig ikke faldet tilsvarende med det faldende børnetal. I 80 ud af 98 kommuner, hvor børnetallet er faldet fra 2007 til 2022, er de gennemsnitlige udgifter pr. barn ikke faldet i samme grad. Det resulterer i højere gennemsnitlige udgifter pr. barn i kommuner med færre børn. Som det fremgår af figur 1, er det især i mange ydre kommuner hvor udgifterne pr. barn stiger. Det er også i disse kommuner der fødes færrest børn.

Udvikling udgifter til dagtilbudsområdet

4

Store kommunale forskelle for udviklingen af udgifter for dagtilbud, pct. udvikling i omkostninger pr. barn

Kilde: Nøgletal.dk og egne beregninger

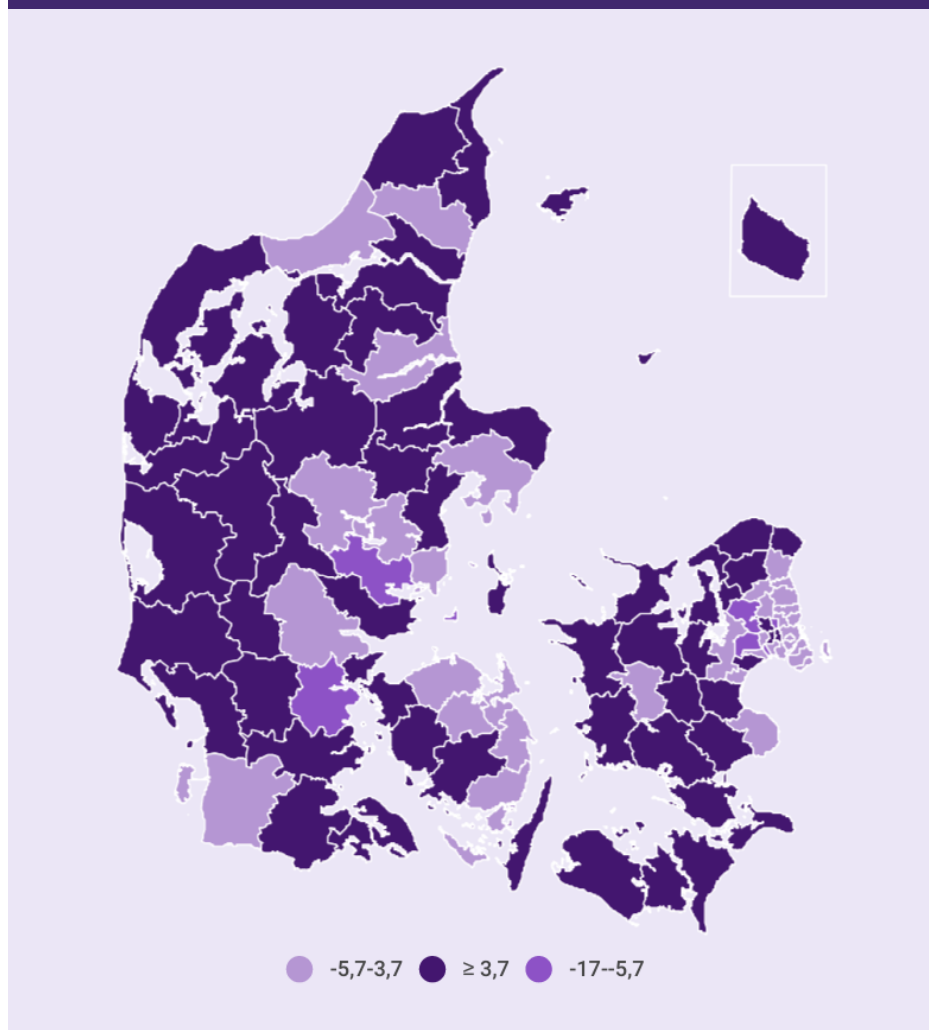
Figur 1

Anm: Nettodrifudsgifter er bruttodrifudsgifter fratrukket indtægter og statsrefusion

Det samme mønster gør sig gældende når man kigger på gruppen 6-16-årige i figur 2. Hvor man kigger på udviklingen af undervisningsudgifter i kommunerne.

Udvikling i udgifter til undervisning

Store kommunale forskelle for udviklingen af udgifter for uddannelsesinstitutioner, pct. udvikling i omkostninger pr. barn

Kilde: Nøgletal.dk og egne beregninger

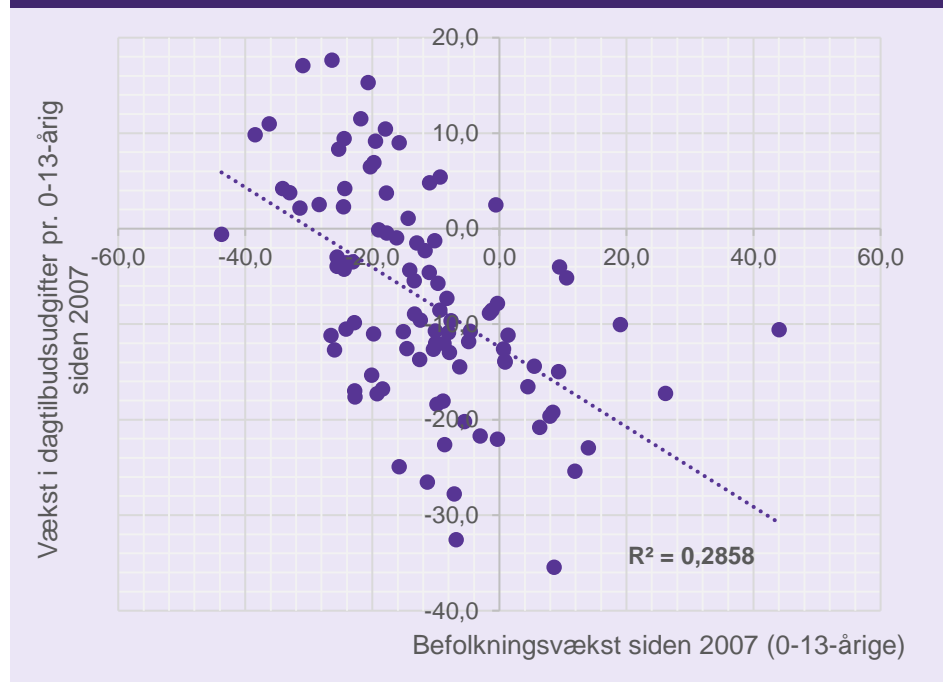
Figur 2

Anm: Nettodriftsudgifter er bruttodriftsudgifter fratrukket indtægter og statsrefusion

Negativ sammenhæng mellem børn og udgifter

Der er en tydelig negativ sammenhæng mellem væksten i antallet af børn og væksten i udgifter i kommunerne, både for dagtilbud og undervisningstilbud. Det betyder, at kommuner med negativ vækst i børnetallet har højere udgifter pr. barn og modsat i kommuner hvor antallet af børn er steget.

Jo flere 0-13-årige en kommune har fået siden 2007, des LAVERE udgiftsvækst pr. barn

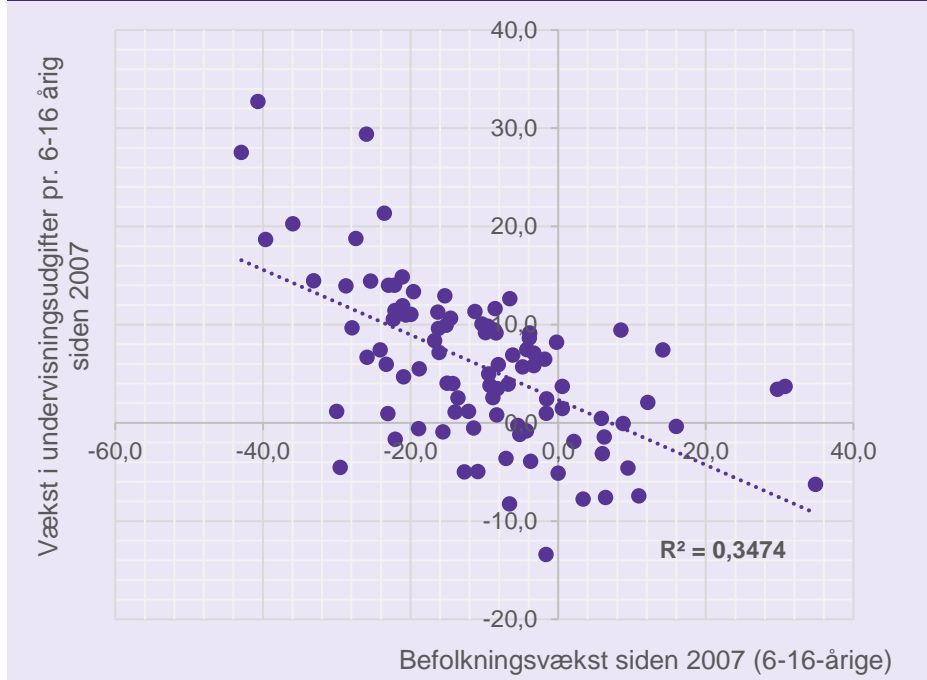

Kilde: Nøgletal.dk og egne beregninger

Figur 3

Det samme gør sig gældende når man kigger på udviklingen af undervisningsudgifter, jf. figur 4.

Jo flere 6-16-årige en kommune har fået siden 2007, des LAVERE udgiftsvækst pr. barn

Kilde: Nøgletal.dk og egne beregninger Figur 4

Behov for bedre planlægning

Der er en klar negativ sammenhæng mellem vækst i antal børn i kommunen og vækst i udgifter til både dagtilbud og undervisning. Det betyder, at kommuner med en negativ vækst i børnetallet oplever højere udgifter pr. barn, mens kommuner med en stigning i børnetallet ser et fald i udgifterne pr. barn. Det er afgørende, at kommunerne forbedrer deres planlægning og tilpasning til de demografiske ændringer for at sikre en mere økonomisk og effektiv allokering af ressourcer.

Kontakt

Seniorøkonom Thomas Gress, tlf. 51 90 50 91, gress@SMVdanmark.dk.

SMVdanmark, februar 2024